

Karaman’da Kırsal Turizmin Örneği: Sertavul

Alaattin UCA

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, KARAMAN

Özet

Karaman, tarihi, coğrafi ve kültürel değerlere sahiptir. Bu nedenle Türkiye’deki önemli merkezlerden biridir. Karaman’da çok sayıda tarihi eser vardır. Karaman zengin bir kültüre de sahiptir.

Kırsal turizm de bu bölgede önemlidir. Bu konudaki en iyi örneklerden biri Sertavul’dur. Burası Karaman’a çok yakındır. Burada küçük lokantalar vardır. Bu küçük kır lokantaları Karaman ve Mut arasındadır.

Bu çalışmada Sertavul’daki küçük kır lokantaları, geleneksel yemekler ve bölgenin kültürü ele alınacaktır. Ayrıca bu konunun kırsal turizm ile ilişkisi incelenecektir.

Sertavul her yönüyle tanıtılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sertavul, Kır lokantaları, Kırsal turizm, Geleneksel yemekler ve yiyecekler

Example of Rural Tourism in Karaman, Sertavul

Abstract

Karaman has historical, geographical and cultural values. For this reason Karaman is one of the important centers in Turkey. There are numerous historical monuments in Karaman. Karaman has also a rich culture.

Rural tourism is also important in this region. One of the best examples of this issues is Sertavul. It is very close to Karaman. There are small restaurants here. These small country restaurants are between Karaman and Mut.

In this study, small country restaurants, traditional dishes and the region’s culture will be discussed. Also, the relationship of this issue with rural tourism will be examined.

Sertavul will be introduced in every aspect.

Key Words: Sertavul, Country restaurants, Rural tourism, Traditional dishes and food

Şehirlerin dışında kalan alanlar genel anlamda kırsal alan olarak tanımlanır. Kırsal alan, sessizliği, sadeliği, doğallığı, temizliği kısacası huzuru ve güveni çağırır.

İnsanlar son yıllarda kalabalık ve alışılmış turizm merkezlerinden uzaklaşarak daha özgür, sağlıklı ve doğa ile baş başa yaşanabilecek alternatif turizm alan ve aktivitelerine yönelmektedirler. Kırsal turizm doğal ve kültürel çekiciliklere bağlı olarak ortaya çıkan bir turizm türü olarak görülmektedir (Soykan: 2004, 96).

Başka bir ifade ile kırsal turizm, tarımsal ya da yerel değerlerle iç içe bulunarak hoşça zaman geçirmek amacıyla olan turistlere, beklentileri doğrultusunda konaklama, yiyecek, içecek ve diğer hizmetleri veren küçük ölçekli işletmelerin yer aldığı küçük yerleşimlerde gerçekleştirilen faaliyetler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Uçar vd.: 2010, 5).

İç Anadolu’nun güney ucunda tarihiyle kültürüyle önemli bir merkez olarak hızla yükselen ve gelişen Karaman, turizm potansiyeliyle de önemli değerlere sahiptir. Karaman, İç Anadolu’da bozkırın ya da ovanın Toroslar ile veya başka bir deyişle Yörük kültürü ile buluşup kaynaştığı noktada olması bakımından da

önemlidir. Türkiye’yi yedi coğrafi bölgeye ayıran çizgiler Karaman’ın güneyinden geçer ama bu sınır elbette ki sadece harita üzerinde bir çizgidir. Karaman’ı Toroslardan, Torosları da Karaman’dan ayırmak mümkün değildir. Mesela Karaman’ın Ermenek İlçesi Toroslar’da yer aldığı gibi, Toroslar’da yer alan Mersin’in Mut ilçesi de sanki Karaman’ın bir ilçesi gibidir. Hatta Mutlular Karaman’a resmen bağlandıklarında mutluluklarının daha da artacağını ifade ederler. Mut’un Karaman’a bağlanması taleplerini de sık sık dile getirirler.

Tarihin her dönemine ait seçkin kalıntı ve eserleriyle, doğal güzellikleriyle, sanayi ve ticaretiyle alternatif turizm kaynaklarına sahip olan Karaman, kırsal turizm açısından da gelecek vaat etmektedir.

Karaman’ın çok yakınında bulunan Sertavul Yaylası bu alanda gösterilebilecek pek çok örnekten sadece biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sertavul, Toroslarda hem bir yayla hem de bir geçidin adıdır.

Karaman – Mut arası 76 kilometredir. Karaman’dan Mut’a doğru yola çıktığımızda 36. kilometrede, Sertavul Geçidi’ne varmadan kısa bir süre önce Torosların soğuk

kaynak sularından biri olan “Amcam Çeşmesi” sizleri karşılar. Buraya geldiğinizde, ovadan çıkıp yeni bir iklime, yeni bir bölgeye ve de yeni bir kültüre ulaştığınızı anlarsınız.

Çeşmenin soğuk suyu ile serinlerken, Sertavul ve Karaman çevresinde yetiştirilen bölgeye özgü ürünlerin konulduğu alışveriş sergileri ile karşılaşacaksınız. Burada satılan ürünler doğaldır, hiçbir katkı maddesi içermez. Bu yolla insanlar güvenebilecekleri bir ürünü almış oldukları gibi üreticiler de aracıya para vermeden ürettikleri ürünü gerçek değeri ile satma fırsatı yakalamış olurlar. Yöre halkının mevsimsel olarak yaptığı turşu, salça gibi yiyecekleri de burada bulmak mümkündür. Bu tür yiyecekler birçok kişi için haklı olarak ilginç gelmekte, merak ve tatma duygusu uyandırmaktadır.

Özellikle yaz ve sonbahar aylarında Amcam Çeşmesi’nde açılan alışveriş sergilerinde balın birçok çeşidini Kara kovan balı, Kütük kovan balı, Mağara balı, Kasnak balı, Kekik balı, Orman balı, Çam balı, Çakşır balı, Çavşır balı, Çağşır balı, Çiçek balı gibi değişik adlar altında bulmak mümkündür. Ayrıca polen ve arı sütü de bu zenginliği pekiştirmektedir.

Baldan sonra dikkati çeken bir diğer yiyecek ise pekmezdir. Harnup (Keçiboynuzu) pekmezi ve Andız pekmezi, Dut pekmezi gibi sağlığa faydaları sayılamayacak kadar çok olan bu yiyecekler de buradaki sergilerin vazgeçilmezidir.

Nar ekşisi, Kekik suyu, Nane, Kimyon, Sumak, Kır kekiği, Dağ kekiği, Biber, Acı yavşan, Ballı çerez, Adaçayı, Kantaron çayı, Sarı kantaron yağı, Dağ çayı gibi birçok değerli ürün bu alışveriş sergilerinin cazibesini artırmaktadır.

Domates kurusu, Domates salçası, Biber salçası, Kaya kuruğu turşusu, Kapari (Geğil) turşusu, Yeşil zeytin, Tahin helvası, Ermenek helvası gibi daha pek çok yöresel yiyecek de bu tezgâhlarda hak ettiği yeri almaktadır.

Yine bölgede yetişen üzüm, elma, armut gibi çeşitli meyvelerin satışa sunulduğu Amcam Çeşmesi’ndeki bu alışveriş sergileri kırsal turizmin canlı bir örneğidir.

Çeşmeden ayrılıp rampayı çıktığınızda kendinizi meşhur Sertavul Geçidi üzerinde bulursunuz. Bu geçit, İç Anadolu’yu Akdeniz’e bağlayan Karaman – Mut (Mersin) karayolu üzerinde 1650 rakımlı, Orta Torosların en yüksek ve önemli geçitlerinden biridir (Kurt: 2003, 42).

Bilindiği gibi Toroslar ancak belirli yerlerden ve nadir olarak geçit verirler. İşte bu nadir ve meşhur geçitlerden biri de elbette ki Sertavul Geçididir.

Sertavul Geçidi bitki örtüsü bakımından da bir geçit noktasıdır. Akdeniz floristik bölgesinin kuzey sınırı buraya kadar uzanır. Sertavul Geçidinden itibaren İrano-Turanian florası görülmeye başlar. Yani bu geçit, bitki örtüsü bakımından da bir geçit ya da sınır teşkil etmektedir (Kurt: 2006,35).

Bu özelliğinden dolayı “Karaman’ın Güneyinde Sertavul Geçidi” ifadesi coğrafi ve tarihi literatürde sıkça

kullanılan bir tabir haline gelmiştir. Sertavul Geçidi bölgedeki belirleyici noktalardan biridir ve aynı zamanda stratejik bir noktadır (Kurt: 2011, 14, 21, 43).

Karaman – Mut yolu üzerinde bulunan bu geçidin günümüzde olduğu gibi tarih boyunca da çok sık kullanıldığı anlaşılmaktadır (Kurt: 2006, 47)

Kış aylarında kar, tipi ya da buzlanma nedeniyle kısa süreli de olsa zaman zaman Sertavul Geçidi ve dolayısıyla da Karaman – Mut karayolu trafiğe kapanır. Yolu trafiğe kapanması eskiden çok sık görülen bir durum olmakla birlikte günümüzde yolların genişletilmesi ve duble yolların ön plana çıkarılmasıyla yok denecek kadar azalmıştır.

Sertavul Geçidi’ni aşılıp, yaylaya doğru inerken yolun her iki tarafında çadırlar içinde yaşamakta olan Yörükler, ister istemez yaşantılarıyla, kültürleriyle kırsal turizme katkıda bulunurlar ve bu turizm türünün bir ögesi haline alırlar.

Geçitten aşağı indiğinizde, Karaman – Mut yolunun tam ortasında 38. kilometrede, çanak şeklindeki vadinin içerisinde etrafı ormanlarla kaplı bir doğa harikası olan Sertavul Yaylası’na ulaşmış olursunuz. Yaylada rakım 1400 metredir. Büyük bir bölümü vadinin yamaçlarına dizilen evler uzaktan kademeli bir görünüm arz ederler. Vadi tabanında da evler bulunmaktadır.

Sertavul Yaylası’nın çok eski bir yerleşim yeri olduğu iddia edilmektedir. Hatta bugünkü Shell tesisleri civarında Roma dönemine ait hamam kalıntıları olduğu ve bu kalıntıların 1960’lı yıllara kadar korunduğu söylenmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde 16. yüzyılın sonlarına doğru bölgenin bir yerleşim yeri olduğu belgelerle sabittir. Cumhuriyet’ten sonraki dönemde ise 1960’lı yıllardan itibaren Antalya yöresinden Bahşiş Yörüklerinin bölgeye gelerek yerleştikleri ve yol kenarına yaptıkları küçük tahta baraka ya da çardaklarda yoldan geçen yolculara et pişirip sattıkları ve bugün yörede görülen lokantacılık kültürünün bu şekilde başladığı rivayet edilmektedir (www.karamandan.com). 1970’li yıllardan itibaren de yayladaki ev ve işletme sayısında artış görüldüğü bilinmektedir. Bu dönemlerde yavaş yavaş artan refaha paralel olarak otomobil sayısının da artmasıyla Karamanlıların yaylaya ilgi göstermeye başladıkları Sertavul’a otomobillerle giderek yemek yeme alışkanlığının giderek arttığı ancak bunun çok eski bir gelenek olmadığı, son 15-20 yılda yaylanın daha da geliştiği ifade edilmektedir.

Ayrıca bölgenin yine Osmanlı İmparatorluğu döneminde “Beyler Sülalesi” ne yurtluk olarak verildiği sonradan da hak sahipleri arasında el değiştirerek bu günlere gelindiği şeklinde görüşler de bulunmaktadır.

Sertavul Yaylası alışılmış yayla tanımına uymasa da soğuk kış günlerinde et lokantaları ya da dinlenme tesisleriyle yolcular için sıcak bir mekândır. Kışın da ayrı bir güzelliği vardır. İşte Sertavul Yaylasını diğer yaylalardan farklı kılan belki de en önemli özelliği budur.

Yani Sertavul Yaylası Türkiye’de her mevsim faal olan bir yayla durumundadır.

Yazın ise bu yayla hem Karaman – Mut yolunda seyahat edenlerin hem de buranın tabii güzelliklerinden istifade etmek isteyenlerin akınına uğrayan otantik bir doğa harikasıdır. Yaylada pansiyon ve pansiyon işletmeciliği yoktur. Herhangi bir sebepten dolayı burada konaklamak zorunda kalanlar yöre halkı tarafından misafir edilirler. Bu arada şunu da ifade etmek gerekir ki yeni bir pansiyon inşaatı devam etmekte ve yakın zamanda faaliyete geçmesi beklenmektedir.

Sertavul kırsal turizm ve kırsal turizm ürünleri açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Ancak en önemli sorun pazarlama ve kendini tanıtmadaki yetersizliktir. Yaylada faaliyet gösteren lokantaların biri dışında web sitesi yoktur ve genel olarak da yaylanın tanıtımı için yeterli gayret gösterildiğini söylemek de zordur. İşletmelerin hemen tamamında hatta evlerin birçoğunda sabit telefon mevcuttur. Ayrıca bölgede cep telefonu ile de haberleşme imkânı vardır.

Sertavul’da kırsal turizm, yaylanın içinden geçen Karaman – Mut karayolunun kenarında lokanta işletmeciliği, alışveriş sergileri ve vadi içindeki yayla evlerinde yaşamak şeklinde yoğunluk kazanmıştır.

Sertavul lokantaları, Sertavul’un en önemli ve en belirgin özelliğidir. Hele arabayla geçenleri yoldan lokantalara davet eden simsarlar ilginç görüntüler oluşturur.

Sertavul Yaylası’nda kırsal turizm açısından ön plana çıkan bu lokantalar yaz-kış devamlı ya da başka bir ifade ile her mevsim hizmet vermektedir. Bu durum yukarıda da belirtildiği gibi üzerinde önemle durulması gereken ilginç hususlardan biridir. Çünkü ülkemizde bu şekilde dört mevsim yararlanılan yayla çok nadirdir. Çünkü genelde yaylalar kış mevsiminde işlevini yitirmektedir.

Bu yayladaki kırsal lokantalar et lokantası olarak adlandırılmaktadır. Bölgenin farklı iklimi, temiz havası ve suyu ile ve farklı bitkileriyle beslenen koyun ve keçilerin etinden pişirilen pırla ve sac kavurma gibi yemekler Sertavul’u Sertavul yapan tatlardır. Ayrıca yöreye has dondurma kıvamında çatalla keserek yiyebileceğiniz Yörük yoğurdu, Kekik yoğurdu gibi adlarla da anılan meşhur koyun yoğurdu da Sertavul yaylasının dolayısıyla da lokantalarının değerlerinden bir diğeridir. Çoban salata ise bu menüyü tamamlayan unsurlardan biridir.

Lokantaların bazılarında kahvaltı yapma imkânı da vardır. Kahvaltıda doğal olarak yöresel ürünlerden bal, çökelek, tulum peyniri, peynir, tereyağı gibi özel tatlar sunulmaktadır. İsteyenlere çorba ikramı da yapılmaktadır.

Lokantaların birçoğunda “Lokantamız İçkisizdir” şeklinde bir ibareye de rastlanmaktadır.

Sertavul Yaylası’ndaki et lokantalarının sayısı 10-15 kadardır. Lokantaların levhalarına bakıldığında Karaman kavramının ön plana çıktığını görmek mümkündür.

Mesela: “Zirve 70 Karaman (Zirve Et Lokantası)”, “Öz Karamanlıların Yeri”, “Öz Karamanlılar Et

Lokantası”, Has Karamanlılar Yörük Et Lokantası” gibi isimler bunun göstergesidir.

Sertavul lokantalarına isim verilirken Karaman kavramı dışında, ikinci bir husus olarak şahıs adları, kişisel özellikler, aile ve sülale kavramının da etkili olduğu görülmektedir.

Mesela: “Azizim Et Lokantası”, “Baştuğlar Et Lokantası”, “Celiloğlu Et Lokantası”, “Dedenin Yeri (Değişim Et Lokantası)”, “Deli Hasan Et Lokantası”, “Fil Babanın Yeri Et Lokantası”, “Hocanın Yeri (Dört Mevsim Benlioğlu Et Lokantası)”, “Koç Et Lokantası”, “Sarıhacının Yeri (Hacı Babanın Yeri – Yörem Et Lokantası)”, “Süleyman Doğan Oğulları Et Lokantası”, “Doğan Et Lokantası”, gibi isimler böyle bir kanaat uyandırmaktadır.

Bu arada kişisel özelliklerden bahsetmişken, “Fil Baba” ve “Aşık” lakaplarıyla anılan kişilerin Sertavul Yaylası’nda, Kırsal Turizm açısından birer motif olduğunu da söylemek gerekir.

Sertavul Yaylası’nda lokantalara yöresel ve kültürel değerlerden esinlenilerek verilmiş olabileceği düşünülen isimlere de rastlanmaktadır ki “Güp Et Lokantası”, “Toros Et Lokantası”, “Yörüköğlü Et Lokantası” gibi isimler böyle nitelendirilebilir.

Lokantaların büyük bir çoğunluğu betonlaşmadan uzak kalınarak eski kır lokantası ya da çardak lokantası denilen özgün yapısını korumaya çalışmaktadır. Ancak bunların gelişen teknoloji ve modernleşmeye daha ne kadar dayanacakları bilinmez.

Yaylada, “Kurtoğlu” adıyla hizmet veren bir de pide fırını bulunmaktadır. Burada pidenin yanı sıra etli ekmek, peynirli börek yapıldığı gibi peynir, koyun yoğurdu, tulum peyniri, çökelek, tereyağı, zeytin, pekmez gibi ürünler de satışa sunulmaktadır.

Sertavul Yaylası’nda yaşayanların ihtiyaçlarını karşılamak üzere, üç cami, jandarma karakolu, geçici sağlık istasyonu, bir fırın, bir gözleme evi, iki internet kafe, dört bakkal-market, iki berber ve üç kahvehane de bulunmaktadır. Kasap yoktur. Çünkü lokantalar bu işlevi de yerine getirmektedir.

Sertavul yaylasında kırsal turizm ögesi olarak karşımıza çıkan bir diğer etkinlik ise alışveriş sergileridir. Bunlardan bir tanesi “Karaman Büfe” adını taşımaktadır ve yalnızca koyun yoğurdu satılmaktadır.

Bir diğer sergi türü işletme ise “Veli Koç” adıyla faaliyet göstermektedir. Burada koyun yoğurdu, peynir, çökelek, tereyağı, zeytin, zeytinyağı, nar ekşisi, harnup, andız, dut pekmezi gibi ürünlerin satışı yapılmaktadır.

Ayrıca “Bal Evi” adıyla açılmış bir stant ve şahıslar tarafından açılan geleneksel alışveriş sergileri de yayla mevsiminde haftada iki gün, Cumartesi ve Pazar günleri kurulmaktadır.

Gerek Amcam Çeşmesi’nde ve gerekse Sertavul Yaylası’nda faaliyet gösteren sergilerde, Sertavul lokantalarında, hatta yaylada faaliyet gösteren diğer dükkân ve işyerlerinde kullanılan isimlerin hep Türkçe olması, yabancı kökenli hiç bir isimle rastlanmaması çok

sevindirici bir durumdur. Bu görünüm kırsalda kültürün henüz sağlam durduğunun da delilidir.

Sertavul Yaylası'nda kırsal turizm açısından dikkat çeken diğer bir etkinlik de yayla evlerinde ikamet etmek şeklinde görülmektedir. Türkiye genelinde yayla evleriyle karşılaştırıldığında oldukça donanımlı ve modern sayılabilecek evlerde genellikle ev sahipleri oturmaktadır. Ancak evini sezonluk olarak kiraya verenlere de rastlanmaktadır. Sertavul Yaylası'nda ev fiyatları 150.000 liraya kadar yükselirken, yaylada sezonluk ev kiralama ücreti de yaklaşık 2.500 liradır. Sertavul Yaylası'nda yayla mevsimi Nisan ayının sonunda başlamakta, Ekim ayının sonunda bitmektedir. En yoğun dönem ise Temmuz ve Ağustos aylarıdır.

Sertavul'un doğal güzellikleri kırsal turizm açısından büyük bir çekicilik oluşturmaktadır. Özellikle yeryüzü şekilleri, bitki örtüsü ve peyzajın güzelliği ve ilginçliği burayı çekici kılan faktörlerdir. Kendine özgü yöresel bir yapısının olması, temiz hava, temiz su, besinlerin katkısız elde edilmesi, doğal görünümündeki güzellik kırsal turizm için Sertavul'un itici gücüdür. Çanak şeklindeki vadinin etrafını çeviren dağlar Çam ve Ardıç ormanları ile kaplıdır. Ormanlık alanlar dışında sit alanı yoktur. Elma, kiraz ve ceviz yaylanın meşhur meyveleridir. Bunların dışında armut ve üzüm de yetişir. Ayrıca ihtiyaca yönelik yani geçimlik olarak sebzeçilik faaliyetleri de görülmektedir.

Yaylanın suyu, etrafını çeviren dağlardan kaynamakta ve doğal basınçla lokantalara ve evlere ulaşmaktadır. Suyun bu özelliği elbette ki yaylanın cazibesini artırmaktadır. Havaasına gelince, yine etrafı çeviren ormanlar havadaki oksijen oranının artmasına vesile olmaktadır. Ayrıca dağların konumundan olsa gerek yaylada devamlı bir hava sirkülasyonu, esinti, ya da serinlik hissedilmektedir. Bu özelliklerinden dolayı Sertavul Yaylası'nda birkaç gün ikamet edenlerin zindeleştiği, kendini daha iyi hissettiği hatta tıbbi açıdan bölgede yaşayan insanlarda hücre yenilenmesinin daha çabuk olabileceği iddia edilmektedir.

Bu farklılıklar Sertavul'u geçerken uğranılan, yemek yenilen hatta özel olarak kalkılıp gidilen bir yer haline getirmiştir. Ancak bu yeterli değildir. Çünkü Sertavul tatil çekiciliğine sahip gerçek bir kırsal turizm köyü olabilecek kapasiteye sahiptir. Hatta bölgenin dokusunu bozmayacak otantik evler yapılarak daha çok insanın buradan yararlanması sağlanabilir. Ayrıca çevredeki dağlarda bulunan mağaralar kırsal turizm açısından değerlendirilebilir.

Yaylada geçim kaynağı ticaret ve hayvancılık olup, yayla için mevsiminde buraya gelenler memur, esnaf ve emeklilerden oluşmaktadır.

Eskiden keklik, tavşan, dağ koyunu gibi av hayvanlarının yörede bolca bulunduğu ancak günümüzde çok nadir olarak rastlandığı ifade edilmektedir.

Sertavul Yaylası'na başta Karaman olmak üzere, Mut, Silifke, Mersin, Adana, Konya, Ankara gibi çevre il

ve ilçelerden yayla mevsiminde göç olmakta ve yaylanın geçici nüfusu yazın 15.000'e kadar ulaşmaktadır. Kışın ise bu sayı sadece lokantalarda hizmet sunan görevlilerle sınırlı kalmakta ve yaklaşık 150 – 200'e kadar düşmektedir. Bu nedenle yaylada ilköğretim okulu yoktur.

Sertavul Yaylası'nda biri lokantaların bulunduğu Merkez Mahallesi olmak üzere Küçük Sertavul ve Ak Çeşme adıyla üç mahalle bulunmaktadır.

Bilindiği gibi kırsal turizm yöre halkına gelir getirir, kırsal kalkınmaya katkıda bulunur, kentlere göçü önler, istihdam oluşturur, yörenin tanıtımını yapar ve yatırımları artırır. Dolayısıyla Sertavul Yaylası'ndaki kırsal turizm faaliyetlerine bu açıdan bakıldığında çoğu kişinin yüzünü güldüren, bölgenin ekonomisine katkıda bulunan önemli bir gelişme olduğu görülmektedir.

Sertavul için ilk ve önemli ana kaynak hemen yanı başında bulunan Karaman kentidir. Karaman'a 38 km uzaklıkta bulunan Sertavul, ova kültürünün Toroslarda yaşatılan dağ kültürü ile ya da Yörük kültürü ile buluştuğu noktalardan biridir. Şehrin stresinden uzaklaşıp kafasını dinlemek isteyen birçok Karamanlı için Sertavul tercih edilen yer olma özelliğini her zaman taşımaktadır. Karaman kültüründe Sertavul'un yeri büyüktür. Geçmişte fazla uzak olmasa da Sertavul'da yemek yemek Karaman kültürünün bir ögesi haline gelmiştir. Hatta bazen insanlar birbiri ile iddiaya girdiklerinde kazananın ödülü "Sertavul'da bir ziyafet" olmaktadır.

Sertavul Yaylası'nda kırsal turizmin gelişmesinde Karaman gibi büyük bir sanayi ve tarım kentinin varlığı önemli bir potansiyel talep ve güç kaynağıdır. Karaman halkının yurtdışı bağlantısının olması ve özellikle yaz aylarında yurtdışından, Avrupa'nın çeşitli merkezlerinden Karaman'a gelenler için de Sertavul tercih edilen bir destinasyondur. Sertavul Yörük Festivalinde ilk ve kurucu ağıla Karamanlı bir diş hekimi seçilmiştir. Bu da Karamanlıların yaylaya duyduğu ilgiyi göstermesi bakımından önemlidir.

Sertavul Yaylası'nı geliştiren bir diğer potansiyel güç ise Mut'tur. Buradan çıktığımızda da yine 38 kilometre sonra Sertavul Yaylası'na ulaşırsınız. Sertavul Yaylası resmi olarak Mut'un Narlıdere Köyü'ne bağlıdır. Yayladaki belediye hizmetleri de Mut Belediyesi tarafından yapılmaktadır. Bu amaçla yaylada Mut Belediyesi İrtibat Bürosu da bulunmaktadır. Ayrıca Mut Belediyesi, Sertavul Yaylası'na bir de çocuk parkı yaptırmıştır.

Yaylada her yıl 30 Ağustos Zafer Bayramında, "Mut Sertavul Yaylası ve Yörükleri Koruma, Yaşatma ve Dayanışma Derneği" tarafından, "Sertavul Yörük Festivali" düzenlenmektedir. Bu festivallerle yaylanın tanıtımını yapmak, sorunlarının dile getirilmesini sağlamak, yöre halkı arasında birlik ve beraberliği daha da pekiştirmek, kültürel ve sosyal değerlerimize sahip çıkmak, eğlenmek ve hoşça vakit geçirmek gibi hedefler gözetilmektedir (www.mutilcemiz.net).

Ancak bu festivallerin yöresel kıyafetlerle yapılması ve kültürel değerlerin biraz daha ön plana çıkarılması umut edilmektedir.

Yaylanın en önemli sorunu kanalizasyondur. Çünkü atık sular üstü açık bir dereye dökülmekte ve bu dere zaman zaman çevreyi rahatsız edici bir etki göstermektedir. Bu sorunu çözmek için de yine Mut Belediyesi'nin çalışmaları olduğu bilinmektedir.

Toros Dağlarının ovaya açılan kapılarında biridir Sertavul. Bir kültürden diğer bir kültüre, bir iklimden başka bir iklime geçişin ya da yukarıda söylediğimiz tersi olarak aynı zamanda dağ kültürünün ya da Toros kültürünün de ova kültürüyle buluşma noktasıdır Sertavul.

İç Anadolu'dan Akdeniz'e veya Akdeniz'den İç Anadolu'ya seyahat edenler de içinden geçmek durumunda kaldıkları Sertavul'u fark etmekte, sunduğu imkânlardan yararlanma yoluna gitmektedirler. Dolayısıyla burayı cazibe merkezi haline getiren bir diğer potansiyel güç ise elbette ki coğrafi konumu, başka bir ifade ile Ak Deniz Bölgesi ile İç Anadolu Bölgesini birbirine bağlayan yollardan ve geçitlerden biri üzerinde bulunuyor olmasıdır.

Türkiye'de artık Sertavul Yaylası'nda olduğu gibi yavaş yavaş kır lokantaları ve alışveriş sergileri turistlerle veya diğer meraklılarıyla tanışmaktadırlar. Ancak Sertavul Yaylası kadar uzun geçmişi ve canlılığı olan pek nadirdir.

Doğa yürüyüş ve sporlarını içine alan, alışveriş ve yeme içmeyi kapsayan gününbirlik köy ziyaretleri kırsal turizm kavramının önemli bir kısmını oluşturmaktadır (Uçar vd.: 2010, 29). Sertavul Yaylası da bu tür etkinliklere sahne olabilecek yapıdadır.

Çok yakınında bulunan Alahan Manastırı (Kurt: 2003, 139; Eyice: 1971, 89), Kozak Han ve Sertavul Hanı (www.aproje.com.tr – www.mutlularforum.com) gibi tarihi kalıntılar da kırsal turizm açısından değerlendirilebilecek niteliğe sahiptir. Buralara düzenlenecek Sertavul merkezli yürüyüşler kırsal turizmin daha da gelişmesine şüphesiz ki ivme kazandıracaktır.

Bu tür turizm etkinlikleri geliştikçe Türk turizmi gelişecek hem de çeşitlenecektir. Kıyılarda yaşanan yoğunluktan kaynaklanan olumsuzluklar da belli oranda azalmış olacaktır.

Sertavul'daki kırsal turizm faaliyetleri hem insanların doğal güzelliklerden ve kaynaklardan ve doğal besinlerden yararlanmalarını sağlamakta hem de yöre halkı için bir gelir kaynağı olmaktadır. Dolayısıyla kır ile kent arasında gelir dağılımı dengesinin sağlanmasında etkin olmakta ayrıca istihdamı artırmakta, alt yapıyı geliştirmekte, sosyal hayatı değiştirmektedir.

Kent ve kırsalda yaşayan insanlar arasında diyalog kurulmasına, insanların birbirini tanımalarına imkân vermekte, çevre bilincini de artırmaktadır.

Hem Karamanlıların hem Mutluların hem de bu yaylaya gönül vermiş herkesin katkılarıyla, Karaman

ve Mersin valilikleri ve il özel idarelerinin çabalarıyla Sertavul Yaylası daha ilginç bir konuma ya da duruma getirilebilir. İşadamlarının, yatırımcıların ilgisi bu doğa harikasına çekilebilir. Önemli olan bu potansiyeli değerlendirmek, daha çok insanın buradaki nimetlerden istifade etmesini sağlamaktır.

KAYNAKÇA

EYİCE, Semavi; Kadadağ (Binbirkilise) ve Karaman Çevresinde Arkeolojik İncelemeler, İstanbul 1971.

KURT, Mehmet; Tarih Boyunca Mut, Ankara 2003.
.....; Eskiçağda Göksu (Kalykadnos) Havzası, Konya 2006.

.....; Antik Çağda Karaman (Laranda) ve Yakın Çevresi, Konya 2011.

SOYKAN, Füsün; Kırsal Alanların Turizm Potansiyelinin Saptanması ve Şirince Köyüne (İzmir) Uygulanması, İzmir 2004.

UÇAR, Metin; ÇEKEN, Hüseyin; ÖKTEN, Şevket; Kırsal Turizm ve Kırsal Kalkınma (Fethiye Örneği), Ankara 2010.

<http://www.karamandan.com/karaman-haberleri/guncel/item/5530-dalarn-arasnda-irin-bir-yayla-sertavul.html> (Son Erişim Tarihi: 02.09.2011)

<http://www.mutlucemiz.net/frm/index.php?page=Thread&postID=17099> (Son Erişim Tarihi: 05.09.2011)

http://www.aproje.com.tr/?page=restorasyon_projeleri&projeID=109# (Son Erişim Tarihi: 06.09.2011)

<http://www.mutlularforum.com/ilcede-tarihi-eserler-tabiat-ve-kultur/3894-sertavul-hani/> (Son Erişim Tarihi: 06.09.2011)

Kaynak kişiler:

Doğan Atlay, Emekli Sağlık Memuru

İbrahim Cicibıyık, Emekli Memur ve Esnaf

Mehmet Baştuğ, Öğretmen

Ahmet Yurtbaş, Diş Hekimi